

E

EMBRANZIDA. Rectifiquem l'accentuació del mot benasquès, que no és *esbrunsio*, com s'ha imprès a III, 198a53 i 199a1, sinó en la *ú*; Ferraz no hi posà accent, i Ballarín sí, explícitament: «*esbrúnsio*: sacudida violenta», junt amb verb *esbrunsiar*, ex.: «tenit fort porque isto lliton encara *esbrunsiarà* antes de morí». Verb que ja s'acosta al matís que donà Verdaguer repetidament a *embranzida* 'cada un dels moviments amb què una nau va tirant endavant': «mena las naus --- y a petitas *embrenzidas* prenen lloch en la vora, que umbrejan grossos penyals» *Colom*, p. 87; «montanyetes --- llur forma singular de vaixells --- 'm fan recordar l'esquadra del --- rey En Jaume ---» *Exc. i viatges* 196.12f.; i des d'això es torna mesura de distància marina: «mana a la Pinta fer senyal --- pocas *embrenzidas* de sa proa allunyada» *Colom*, a totes dues versions (p. 81 i n. 6). Narcís Oller usava una variant sense el prefix i amb sentit força veí del benasquès: «prou amatents, que li van saltar davant per impedir sa *branzida* de tigma» (*La Bogeria* 183.12f.).

EMPINAR. No existeix el mot *pino* que Aebischer suposava, ni ha existit mai. Era una errada de copista en el document a St. Pere de Roda dels anys 974 i 990, en els quals una de les versions posa *pino* (MarcaH, col. 905), una altra posa *pugium* (MarcaH, col. 907), i una altra, *poio* (MarcaH, col. 942).

Aqueix *pino* és, doncs, errada per *puio*. Les altres dues escriptures que ell cita són còpies o renovacions d'aquesta, que era bàsica per als monjos de St. Pere de Roda, com a dotació inicial del monestir.

ENCORTAR 'encantar, encisar'. En dono bastantes cites des de 1450, i amb aquesta forma, constant, del mot. N'hi ha una variant *encordar*? És una novetat que sembla haver trobat G. Schib en mss. dels *Sermons* de StVicentF., però vacil·la: en el seu *Vocabulari* del sant encapçala «*encordament*: encantació» però en la cita ho posa en la forma coneguda en *-t*: «de adevins, que quan han malalties, van a aquells, o per coses perdudes, e per *encortaments*», així s'ha imprès en

l'ed., *Serm.* III, 29.12. D'altra banda en aquell lèxic cita, del ms. 278 amb la definició 'encantador' una forma amb *-d-*: «Car malaïta és la terra on se sosté adeví ne sortiller, *encordador* ne conjuradors falsos»; a la seva p. 185 diu que és la primera data d'*encordador* perquè en *AlcM* no n'hi ha fins al *Spill* (a. 1450) i que *encordament* no consta en *AlcM*; però el que figura en JRoig és *encortador* i no pas amb *-d-*, i sobre això guarda silenci. Fa l'efecte que ha canviat tàcitament la forma del mot en l'encapçalament, en trobar la del ms. 278, que abans encapçalava *encort-*, però que no estant prou segura de la lectura, s'ha quedat prudentment a mitges dites.

El cert és que la forma ben assegurada és *encortar* i que l'etim. a base d'*enartar* encreuat amb *coartar* i *encantar*, adoptada en el diccionari és satisfactòria. Amb tot, convindria establir bé fins a quin punt existeix i està assegurada la variant en *-d-* en els mss. vicentins, car per més que sigui variant molt minoritària, essent tan antiga, ens fa pensar en les històries d'encanteris i màgics, que claven agulles en figuretes representant la persona que volen matar o emmalaltir, com si li punyissin el cor. Seria, doncs, potser IN-CORD-ARE per a la transfixió del cor de la víctima? Fóra concebible que això s'hagués canviat en *encortar* per influència dels sinònims *encantar* i *enartar*.

ENERGIA. Aquí es va saltar en proves, la nota que havia de dir: «*Al·lèrgia* (V. del *Dicc. de Medicina*), format amb el grec *ἄλλος* 'altre, diferent' i *ἔργον* 'obra'; *al·lèrgic*»

ENFARFEGAR. Assenyallem una data anterior a les que trobàvem (1840, 1864), i amb una variant, alhora de forma i significat, que assegura l'etimologia que proposàrem del mot. El «pobre» Baró de Maldà, després de les engolides que eufèmicament sol dissimular-nos, en hores fresquetes de la nit, havia quedat afònic, però, després de covar-ho molt poc... qui el feia callar?, en aquells "platxeris seus": «tenia ronquera, ni que hagués vist el llop --- parlant-los un poc